

Jan Joling

Naar een meer informatieve accountantsverklaring?

Bij de overgang naar 2010 past een reflectie over het accountantsberoep en dan vooral het functioneren van de accountant. Hoe staat het met de mening van het maatschappelijk verkeer over de accountant en wat is het nut van de accountantsverklaring? Eumedion, 'the Dutch corporate governance forum for institutional investors', is voorstander van een meer informatieve accountantsverklaring. Zij acht het wenselijk dat in de accountantsverklaring bij een jaarrekening (meer) informatie wordt opgenomen over het auditproces en de kwaliteit van de financiële verslaggeving. Volgens Eumedion hebben institutionele beleggers behoefte aan meer – en vooral concrete – informatie over de werkzaamheden van de externe accountant. Het gaat dan vooral om zijn werkzaamheden in relatie tot risicomanagement, het monitoren van risico's en relevante gevoeligheidsanalyses. Eumedion schrijft dit op 10 december jl. aan IOSCO, de wereldwijde koepel van beurstoezichthouders, in haar commentaar op een aantal consultaties van IOSCO over de werkzaamheden en het functioneren van accountants(kantoren). Er komen drie aspecten in aan de orde. De transparantie van (grote) accountantskantoren is één onderwerp. Het gaat dan om het verstrekken van meer concrete informatie over zaken als de kwaliteitsbewaking en (het omgaan met) belangenconflicten. Men wil meer weten dan algemene getallen over omzetgroei, aantal medewerkers, e.d. Dit om een betere, meer inhoudelijke, vergelijking tussen accountantskantoren te kunnen maken.

Het tweede punt ziet op de juridische structuur van de kantoren: 'It is just a matter of time before people recognize that by introducing a 21st century businessmodel for audit firms one could carve out the dead wood in the partnership structure'. En passant wordt ook een opmerking gemaakt over de wenselijkheid van 'more reasonable' prijzen: '... as many audit partners – also those without extraordinary performance – become extraordinary rich, while the governance of some of these firms is relatively poor'. Het derde punt raakt de kern van het functioneren van de accountant: de communicatie (met het maatschappelijk verkeer). Hier komen vragen aan de orde als: 'Is the standard audit report useful to investors? If not, why?' Het antwoord is duidelijk: 'The existing standard is to some extent useful for institutional investors, since it offers investors an impression of the auditor's view on the fi-

nancial statements and the basis for that view. Nevertheless, we believe the audit report could be much more valuable for investors.' Hoe? Door meer concreet aan te geven welke controlewerkzaamheden nu precies zijn verricht, welke beslissingen ten grondslag liggen aan de toegepaste waardering (welke analyses, welke risico's?) en wat de bevindingen van de accountant zijn over risk management. Een andere vraag gaat over de inhoud van de accountantsverklaring: moet het een korte, standaard, tekst zijn of moet er meer specifieke informatie in? Eumedion wil meer: 'a more tailored report that for instance reflects the judgments by the auditor'. Meer richting COS 4400 dus? Dan komt de vraag aan de orde of informatie over de accountantscontrole van belang is voor investeringsbeslissingen. Met andere woorden: hoe zien investeerders het door accountants gehanteerde begrip 'materieel belang' van informatie? Ook hier is de wens: 'having as much as possible additional audit information included in the audit report'. Dus niet apart, dat kan verwarring geven, maar in de verklaring zelf. Tot slot besteedt Eumedion aandacht aan de vraag of het uit oogpunt van wet- en regelgeving wel mogelijk (gewenst) is om meer informatie te laten verstrekken door de accountant. Terecht. Artikel 2:393 BW vraagt immers 'slechts' om een verklaring van getrouwheid en de VGC en COS bevatten nu juist allerlei strikte regels voor het functioneren van de accountant. En dan heb ik het nog niet over de civielrechtelijke en tuchtrechtelijke aansprakelijkheid die aan de orde komen als de accountant uit de bestaande rapportagestructuur zou stappen. Volgens Eumedion draagt een meer informatieve accountantsverklaring bij aan het vertrouwen van beleggers in accountants en in de financiële verslaggeving van ondernemingen. Blokdijk reageerde al enthousiast: 'Een relevante groep in het maatschappelijk verkeer [Eumedion vertegenwoordigt ruim 65 institutionele beleggers met een gezamenlijk belegd vermogen van € 1 triljoen] zegt het vertrouwen in de huidige accountantsverklaring op! Niks 'assurance'! Accountant, vertel maar wat je gedaan hebt, dan zullen wij wel beoordelen hoeveel vertrouwen wij daaraan ontnemen.' Het lijkt me voor het beroep een goede zaak als dit soort geluiden worden opgepakt. Mooi actiepunt voor 2010. **An**

Jan Joling, adviseur van Nauta Dutilh, hoogleraar aan Nyenrode Business Universiteit